

18. juni 2019

Sagsnr.
2019-0136075Dokumentnr.
2019-0136075-1

Til Økonomiudvalget

Sundheds- og Omsorgsudvalgets hørings svar vedrørende Mad- og måltidstrategi for Københavns Kommune.

Sundheds- og Omsorgsudvalget støtter den overordnede vision for strategien og det klare budskab om, at mad og måltider skal bidrage til at styrke sundheden og sikre trivsel gennem hele livet. Mad og måltider handler ikke kun om klima og plantebaseret kost, men har afgørende indflydelse på livskvalitet og folkesundhed.

Derudover har Sundheds- og Omsorgsudvalget følgende bemærkninger til Mad- og målstrategiens temaer og mål:

Maden skal give den rette ernæring og styrke sundheden

Udvalget finder det positivt, at strategien sætter mål for sundhed og ernæring i de offentlige måltider, og at den har et selvstændigt mål, der adresserer social ulighed i sundhed. Målene er i tråd med Københavns Kommunes sundhedspolitik, og understøtter dermed byens ambition om at fremme københavnernes sundhed og mindske social ulighed i sundhed.

Velsmag, kvalitet og madglæde skal være i højsædet

Mad og måltider spiller en væsentlig rolle for livskvaliteten ikke mindst for de borgere, som modtager døgndækkende pleje. Sundheds- og Omsorgsudvalget er enig i, at madglæde og gode madoplevelser er et mål i sig selv, og at kvalitet og velsmag er afgørende for at udvikle mad og måltidskulturen for københavnere.

Måltider skal være bæredygtige og klimavenlige

Sundheds- og Omsorgsudvalget pointerer, at udviklingen af en klimavenlig og bæredygtig madkultur skal ske under hensyn til borgere med særlige ernæringsmæssige behov, borgernes ret til selvbestemmelse samt forskellige madkulturer og præferencer.

Sundheds- og Omsorgsudvalget vurderer, at strategiens mål ”Måltider i Københavns Kommune skal være bæredygtige og klimavenlige. Som delmål vil vi gennemføre en reduktion af klimaaftrykket på mindst 25% inden 2025” bør præciseres, således at det fremgår, at målet er for Københavns Kommune som helhed. Da baselinen ikke er kendt, er der ikke muligt at vurdere om målsætningen om 25 % reduktion af klimaaftrykket er et realistisk mål at nå inden år 2025.

Afdeling for Strategisk Folkesundhed

Sjællandsgade 40, Bygning H, 3. sal
2200 København N

EAN nummer
5798009290359

Telefontid
kl. 11.00 – 12.00

Sundheds- og Omsorgsudvalget bemærker endvidere, at mange ældre borgere har særlige ernæringsmæssige behov, og at småtspisende ældre borgere har brug for mad med højt indhold af animalsk protein, der ikke umiddelbart kan udskiftes med plantebaserede proteinkilder. Som del af de seneste års arbejde i alle københavnske køkkener med omlægningen til økologisk produktion, har også alle plejehjem arbejdet målrettet med at øge mængden af 'grønne' råvarer i den udstrækning, det er muligt. Det er derfor forbundet med udfordringer at reducere yderligere i anvendelsen af animalske fødevarer.

Det er et nyt mål, at alle kommunens køkkener skal certificeres med Fødevarestyrelsens guldmærke. Sundheds- og Omsorgsudvalget bemærker, at det er en væsentlig skærpelse ift. Københavns Kommunes eksisterende mål om *samlet set*, at nå op på 90 % økologi. Strategiens målsætning vil betyde, at alle køkkener opgøres individuelt, i modsætning til i dag, hvor målsætningen omkring 90 % økologi er for kommunens samlede økologiprocent ud fra en gennemsnitsbetragtning, samt et minimumskrav om 60 % økologi i det enkelte køkken.

Sundheds- og Omsorgsudvalget vil derfor pege på den udfordring dette mål giver i forhold til køkkendrift i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, hvor målet næppe nås uden tilførsel af økonomi. Dette gælder såvel plejehjemskøkkener, der leverer døgnforplejning, som Københavns Madservice (KMS), der primært leverer det varme hovedmåltid til hjemmeboende borgere. Årsagen er, som ovenfor beskrevet, at ældre, svækkede borgeres ernæringsbehov som fordrer et vist brug af animalske proteinkilder, der er dyre at indkøbe økologisk.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil frem mod forhandlingerne om budget2020 estimere ressourcebehovet ifm. yderligere øgning af økologiprocenten.

Særligt Københavns Madservice vejer tungt i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens økologiregnskab, da køkkenet står for ca. 18% af forvaltningens samlede fødevarerindkøb. Køkkenet har i dag ca. 61 % økologi, og det forventes ikke, at økologiprocenten kan hæves væsentligt uden tilførsel af midler.

Sundheds- og Omsorgsudvalget indstiller på den baggrund, at KMS eksplicit undtages fra strategien, med mindre KMS tilføres de nødvendige midler ved de kommende budgetforhandlinger.

Vi skal styrke sociale fællesskaber, madkultur og maddannelse

Sundheds- og Omsorgsudvalget ser positivt på dette tema. Flere af kommunens ældre borgere spiser nogle eller alle deres måltider fra offentlige køkkener, og temaet ses som en fin forlængelse af Københavns Kommunes værdighedspolitik 'Et værdigt ældre liv'. Her er de

centrale værdier netop, at der er sammenhængen mellem livskvalitet og selvbestemmelse, og at mad og måltider skal indtages i gode fysiske og sociale rammer.

Sundheds- og Omsorgsudvalget foreslår, at plejehjem også nævnes ifm. mulige indsatser vedr. nye madfællesskaber.

København skal være en sund, grøn og vital madby

Sundheds- og Omsorgsudvalget bakker op om, at byens unikke position giver god mulighed for at udvikle et endnu tættere samarbejde mellem producenter i nærområdet. Udvalget finder det positivt, at strategien sætter fokus på sammenhæng mellem land og by, og at forsyningsikkerhed er nødvendig for en langtidssikret sund og bæredygtig udvikling af mad og måltider i København.

På vegne af Sundheds- og Omsorgsudvalget

Sisse Marie Welling
Sundheds- og Omsorgsborgmester